

Lehaja, izvenredni poudarjen, vsak dan
Asiškega št. 20. I. nadstropje. Dopis
pisma se ne sprejemajo, rokopolje
Prof. F. Perle. — Lastnik tiskarna
znaša za mesec L 7.—, 3 mesece L 19.50, 6
za inozemstvo mesečno 5 lir voč. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

admitstvo: ulica sv. Františka
tajo uredništva. Nefer
jo. — Ode
tiskarne
L 32.— in
L 60.—

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v
širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent
semestnice, zahvale, poselence in vabila po L 1.—, oglasi decurnih zavodov
mm po L 2.—. Mali oglasi po 2 cent. beseda, najmanj pa L 2.—. Oglasi
naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica
sv. Františka Asiškega št. 20. I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Bodi jasno tudi na to stran!

«Pučki Prijatelj», glasilo naših domačih
nasprotnikov v Istri, nas v zadnjem času
obspilje z najhujšimi očitani, češ da napa-
damo duhovščino, da izpodkopujemo ugled
duhovskega stanu pred ljudstvom in s tem
da smo pogubni škodljivci vere in cerkve!
Priskrba nam na čelo žig »liberalcev«,
»framasonov«, »brezvercev«.

Nedavno je rečeni list dva dogodka
izbral bi take napade na nas in na
»Istarsko Riječ«. Prvi bi bil letošnja postna
poslanica, v kateri poglavar tržaško-koprske
skofije opisuje težavni položaj duhov-
ščine in naglašajo potrebo, da se čuva nje
ugled. Drugi bi bil, da smo posneli članek,
ki ga je Josip Juraj Strossmayer v letu
1877 objavil v »Glasniku djakovačke
biskupije« in v katerem govori duhovščini
o nje nalogah in dolžnostih napram svojem
mu narodu. Preznačilno je že to, da »Pučki
Prijatelj«, ki mu je urednik duhovnik,
govori zaničljivo o »nekem pisanju« škofa
Strossmayerja, kakor da ni bil to cerkveni
dostojanstvenik svetovnega slovesa, dlga
hierarhijske katoliške cerkve in največji du-
hovnik svojega naroda, mecen, ki mu je
z brezprimerno darežljivostjo položil tem-
elje za njegovo kulturni napredek.

V svoji zlohotnosti je »Pučki Prijatelj«
hotel poudariti nasprotje med postno
poslanico škofa tržaško-koprskega in
imenjenim člankom škofa Strossmayerja
ter podkati našemu posnetku namen
afronta proti poslanici našega škofa! Ta
namen izhaja jasno iz besed v »Pučkem
Prijatelju«, češ da sta letos izšli dve posni
pismi. Ljudstvo naj bi to razumelo tako,
kakor da smo mi nastopili proti zahtevi,
naj se upravlja težki položaj duhovščine in
naj se čuva nje ugled!

Normalni človeški možgani sicer ne
morejo razumeti, kako naj bi bilo na škodo
ugleda duhovščine, če je zvesto ob strani
svojem narodu v vseh njegovih bojih za
svoje duševne in posvetne potrebe! Mi bi
trdili nasprotno: da le narašča ugled du-
hovnika, če je svojemu narodu zaščitnik
in svetovalec v vsakem položaju.

Mi da napadamo duhovščino in izpod-
kopujemo nje ugled? Dejstva govorijo na-
protno. Številka za številko našega lista
priča, da smo mi vedno, po svojih skrom-
nih močeh, z odločno voljo branitelji na-
še duhovščine, posebno v teh zadnjih letih.
Neizprosno in brez strahu nastopamo proti
preganjanju naše duhovščine. Res pa je,
da istotako odločno nastopamo proti po-
sameznim duhovnikom, zlasti v Istri, ki
ne le da niso zaščitniki ljudstva v njegovi
bedi, njegovih staritih in nemilostnih jezikov-
nih pravic v cerkvi, marveč se napadajo in
izaljšajo naše vernike v sami hiši božji edino
zato, ker ti poslednji nasprotujejo politiki
raznarnosti našega življa tudi potom
cerkve! Če bo potrebno, pridemo s celo
vrsto konkretnih žalostnih primerov. Na-
prema takim duhovnikom smo res neiz-
prosni s svojo grajo v polni zavesti, da ga
ni postenega narodnega duhovnika v Istri,
ki bi videl v tem kako žaljenje svoje osebe,
ali izpodkopavanje ugleda njegovega stu-
na. Istotako ne, kakor ne more biti uža-
ljen kak drugi stan z napadom na kakega
njegovega pripadnika, ki je zagrešil gro-
dno delo na škodo našega ljudstva in
njegovih pravic.

Odkriti izjavljamo, da najodločneje od-
kanjamo nazor, da se ne sme kritikovati
duhovnika, tudi če je zagrešil kaj, kar ne
bi smel in kar je pogubno, bodi za versko,
bodi za narodno ali politično moralno
ljudstva. Tu je graja v neogibno dolžnost.
A to ne le brez škode, marveč na korist
ugleda skupnega svečeniškega stanu!

Vemo, da temu našemu nazoru pritrjuje
tudi naši pošteni narodni duhovniki.
Istotako odločno pa odklanjamo tudi
zahtevo — ki ja večkrat čujemo ravno v
zadnjih časih — naj duhovnik ostaja iz-
ključno le v cerkvi in naj ne posega v
izvencerkveno javno življenje! Tudi du-
hovnik je državljan kakor vsakdo drugi.
Zato se mu ne sme odrekati nobena
državljenstva pravica. Pa ne samo s tega
ustavno-pravnega stališča odklanjamo mi
rečeno zahtevo, marveč tudi s praktične-
ga, z ozirom na dejstvo, da je duhovnik
zbog svoje nabražbe in svojega življenj-
skega položaja vreden činitelj našega jav-
nega življenja. Eno pa je potrebno: da
svoje cerkveno poslanstvo ločuje od jav-
nega udeleževanja.

Tu se morema sklicevati na besede, ki
nam jih je govoril o neki priliki neki
odlični in ugledni istrski duhovnik. Vi
morate — je rekel — strogo razlikovati
med vero in nje nauki na eni in cerkveno
upravo na drugi strani. Prvo je sveto,
božje, nedotakljivo, drugo pa je v rokah
ljudi. Človek pa se lahko moti in greši.
Zato je dopustna sodba o njegovem de-
lovanju. Tudi dogma o nezmotljivosti po-
glavarja cerkve ne izključuje kritike o
delovanju cerkvene uprave, ker se nanaša
le na ukrepe v verskih stvareh.

Tu je torej ugleden in vreden duhovnik
povedal, da je dopustna kritika cerkveni
upravi v nje širokih razstkih, oziroma o
delovanju nje posameznih organov. Kako
naj bi ne bila potem — vprašamo — do-
voljena kritika o udeleževanju duhovnika,
izven cerkvenega življenja, oziroma, če se
njegovi nastopi v cerkvi nanašajo na javne,
izvencerkvene stvari, kakor se to dogaja
dandanes v Istri na škodo našega naroda
in — v svojih posledicah — tudi cerkve in
ugleda dotičnega duhovnika?!

Pa imamo tudi primere v zgodovini po-

litičnega življenja našega naroda iz prejš-
njih dob. Svojedobno je bil duhovnik
Karel Klun — poznejši kanonik, ugleden
politik in uračevan član vpravnega Hohen-
wartovega kluba v dunajskem parlamentu
— na čelu odpora narodne duhovščine na
Kranjskem proti tedanjemu škofu Vidmar-
ju, ki je moral slednjo kloniti in oditi v
penzijo. Če se ne motimo, je umrl v Kran-
ju. Bila je to torej »kritika« o njegovem
vladanju v najostrejših oblikah!

Posežimo po primeru, ki nam je še bližji.
Tudi za časa vladanja škofa Flappa v po-
troško-pulski škofiji je morala naša hrvat-
ska in slovenska duhovščina pretrpeti
mnogo krivic in preganjanja, čeprav se je
to vršilo v nekoliko drugačnih oblikah,
nego se dogaja danes. Duhovniki sami so
objavljali te krivice v javnih listih. Tako
je ljubljanski »Slovenec« v letu 1907 izre-
kel o škofu Flappu porazno sodbo: da je
njegovo postopanje »neumljivo«, da »živi
nekako v čisto drugem svetu, nego so

razmere in potrebe ljudstva«, da je »naj-
prej Italijan, potem ekscelencia, potem
škol in nazadnje katolik«!

Ali ni bila to kritika? Pa še kaj! Hujše
ne bi je mogel napisati noben slovenski
ali hrvaški »liberalec«, ali »framason«. In
to v listu, ki je tudi danes še glasi du-
hovščino in ki je njegova naloga, da brani
ugled duhovskega stanu. S tema dvema
primeroma je menda temeljito dovedena
ad absurdum trditev, da se delo posamez-
nega duhovnika ne sme kritikovati, tudi
če je to delo nelepota!

Zaključujemo: postna poslanica pogla-
varja tržaško-koprske škofije, v kateri
pozivlja javnost k spoštovanju ugleda du-
hovščine, in pa nauk škofa Strossmayerja
o dolžnosti duhovščine napram svojem
narodu ne le da nista v navskrižju med
seboj, marveč se spopolnjujeta medsebojno
na korist duhovščine, vere in cerkve in
našeega trpečega naroda.

Seja poslanske zbornice

Poslanec Tinzi proti raznarodovanju v Soli — Odkrit odgovor naučnega ministra

RIM, 19. Na današnji seji poslanske
zbornice se je nadaljevala razprava o pro-
računu naučnega ministrstva. Poročevalec
on. Solmi je poudaril, da je država naka-
zala šoli toliko denarja, kolikor so jih
sploh dovoljevale njene finance. Naučnega
ministra čakajo naslednji problemi: pre-
ureditev šolskih poslopj, ureditev plač
srednješolskih profesorjev in pokojnih
ljudskošolskih učiteljev. Rešitev vseh teh
vprašanj je odvisna od državne blaginje.
Za poročevalcem se je oglašil k besedi
poslanec Tinzi, ki je razvil naslednjo
resolucijo: »Zbornica poziva vladu, da
vpelje v šolo zopet materinščino kot učni
jezik, v šolah tujerodnih manjšin.« Posla-
nec Tinzi izjavlja, da se mora vnovič po-
tegovati za uvedbo materinščine v šole
narodnih manjšin, ker so prišla krajina
dablastva — mesto, da bi ugodila pravičnim
zahtevam narodnih manjšin — delovati po
metodah in kriterijih, ki jim je cilj raznar-
dovanje. (Hrup, medklici.) Niti za verouk
ni bila vpeljana materinščina. Zatrli
sistem ne dovoljuje več niti zasebnih otro-
ških vrtcev, niti zasebnega pouka osebam,
ki niso dobro zapisane pri krajevnih
oblastih. (Hrup, medklici.) Italijanska
vlada naj dovoli prebivalstvu v Zgornjem
Poičju vsaj one državljanske pravice, ki
jih uživajo narodne manjšine v drugih
državah.

On. Bonardi, Bassi, Bettacchi, Salerno
in Savelli so nato razvijali vsak svojo re-
solucijo.

Naučni minister on. Fedele se zahvali
poročevalcu za izvrstno poročilo ter preide
h kritiki posameznih resolucij. Glede re-
solucije poslanca Tinzi pravi, da je ne
more sprejeti, ker ne more priznati v liji
drugačnega učnega jezika kakor italijanskega.
Ker je on. Tinzi omenil stroške vrtcev,
mora omeniti, da tvorijo ti vrtci čisto iz-
hod drugorodnim manjšinam, da uidejo ita-
lijanskim zakonom, česar seveda ni mogoče
dovoliti.

On. Maffi izjavi v imenu komunistov, da
je Gentilejeva reforma konservativna in
protiproletarska.

Zbornica je sprejela resolucijo poslanca
Marchija. Zbornica je vzela na znanje iz-
jave naučnega ministra, jih odobrila ter

no razpravo o verifikaciji v narodni skup-
ščini.

Tudi opozicija je imela danes iperman-
entna posvetovanja. Ugotovilo se je, da
narašča odpor proti nameravani absti-
nenci. Izvršil pa se bo demonstrativen
odhod opozicije iz narodne skupščine in
sicer s seje, na kateri bo potrjen sklep
verifikacijskega odbora glede razveljavlje-
nja mandatov. Opozicija pričakuje povrat-
ka člana Trumbića, ki se je odpeljal v
Zagreb, da se sestane z Radićem. Dok-
tor Trumbić je danes konferiral z Radićem.

Verifikacijski odbor je imel danes sejo,
na kateri je odobril poročilo za sejo na-
rodne skupščine, ki se bo vršila v soboto.

Razvite prapora akademike »Orjune«
v Ljubljani

LJUBLJANA, 19. (Izv.) Nocoj se je
vršilo v Narodnem domu razvite prapora
akademike kluba »Orjune« pod pokro-
vitelstvom ge. A. Mohoričeve. Razviteja se
je udeležil tudi predsednik direktorija dr.
Leontić, ki je prišel iz Splita.

Gibanje v čehoslovških rudnikih

Češki socialisti odklanjajo selerne stike
s komunisti

PRAGA, 19. Glasom poročil »Prager Pres-
se« postaja položaj v čehoslovških rudnikih
din za dnevom opasnejši radi agitacije komu-
nistov, ki skušajo zaneti spor med rudarji
in lastniki rudnikov. Zveza rudniških udru-
ženj se sestane po okriljem socialno-demo-
kratične stranke v soboto v Pragi, da prouči
položaj v rudnikih v svrhu pomirjenja delav-
cev. Medtem pa so ostravski komunisti ime-
novati akcijski odbor z nalogo, da predloži
zvezi rudarskih udruženj spomenico, ki opo-
zarja zvezo, da naj lastniki rudnikov zvišajo
delavske plače za 20-30 odstotkov. Socialni
demokrati odklanjajo selerne stike s komu-
nsti, ki hočejo pregovoriti delavstvo k
stavki.

Lord Curzon na smrtni postelji

LONDON, 19. Lord Curzon je nevarno
obolel. Njegovo stanje je brezupno.

Benešovi razgovori v Parizu

Podonavski načrt, ki upošteva tudi
Avstrijo

PARIZ, 19. Čehoslovški zunanji mini-
ster je nadaljeval včeraj z diplomatskimi
razgovori, ki jih je začel v ponedeljek s
svojim sestankom s Herriotom.

Po sprejemu pri predsedniku republike
je Beneš obedoval pri španskem poslaniku,
ki je igral važno vlogo na zadnjem zase-
danju sveta Društva narodov. Razen Be-
neša je španski poslanik povabil še zuna-
njega ministra Poljske Skrzynskega, tako
da sta se oba državnika mogla na dolgo
razgovarjati o problemu varnosti ter o
novih sistemih, ki naj zagotovijo Evropi
mir. Beneš in Skrzynski sta izrazila svoje
zadostenje nad prijateljskimi odnosi, ki
so zavladali po dobi napetosti med Polj-
sko in Čehoslovasko. Po obedu se je Beneš
podal na Quai d'Orsay, kjer je najprej
konferiral z ravnateljem političnih poslov
Larochejem. Ob tej priliki se je seveda
zopet razpravljalo o vprašanju varnosti in
sta se oba gospoda dogovorila glede nati-
na nadaljevanja razgovorov diplomatskim
potom.

S podravateljem političnih in trgovin-
skih poslov je nato Beneš proučeval načrt,
ki mu leži posebno na srcu, in ki ga sma-
tra kot bistven predpogoj za »status quo«
v srednji Evropi. Je to načrt za tesno go-
spodarsko zvezo podonavskih držav. Ne
gre tu samo za dobrobit držav male an-
tante, ampak tudi za življenje Avstrije.

Avstrijsko vprašanje je najtežavnejše
med vprašanji, ki čakajo njune rešitve.
Kljub upoštevanju vrednemu delu, ki ga je
prezvelo na svoje rame Društvo narodov,
je položaj Avstrije še vedno negotov. Iz
tega delikatnega položaja zajemajo poli-
tične stranke z onstran Rena svojo snov,
ko zahtevajo združenje Avstrije z Nemčijo.

Udeležitev Beneševga načrta bi vrnila
Avstriji normalno gospodarsko življenje,
bi vzela vsako podlago trditvam Nemčije
ter bi rešila z ozirom na varnost Francije
veliko vprašanje. Razen tega bi se
polegla politična napetost, ki še vedno
vlada med Ogrsko in njenimi sosedi
male antante.

Končno se je Beneš podal na vojno mi-
nistristvo, kjer se je dolgo razgovarjal z
generalom Nolletom. Danes se bo Beneš
udeležil obeda, ki ga bo priredil njemu na
čast francoski odbor za mednarodno so-
delovanje demokracij, nakar bo takoj od-
potoval v Prago.

Razgovori slovanskih ministrov v Parizu

Ustanovitev podonavske gospodarske zve-
ze naj onemogoči združenje Avstrije z
Nemčijo

PARIZ, 19. Poljski zunanji minister
Skrzynski je izjavil čimarkarjem, da goji
Poljska z ozirom na vprašanje varnosti
popolno zaupanje v Francijo. Pripomnil je,
da se mora problem varnosti promatrati z
dveh vidikov: Notranja konsolidacija Polj-
ske je odvisna na eni strani od poljske
armade in zveze s Francijo, na drugi
strani pa od vzpostavitve evropske soli-
darnosti. Ne zadostuje, da se osigurajo
posebne meje v svrhu zaštite miru drugim
državam, je nadaljeval Skrzynski, temveč
vse države morajo nadaljevati vzpostavi-
tveno delo v duhu spravljivosti, kakor
to dela Poljska že od početka povojne
dobe.

PARIZ, 19. Listi se obirno bavijo z di-
plomatskimi razgovori poljskega in čeho-
slovškega zunanjega ministra. »Petit Pa-
risien« pravi, da so se razgovori v prvi
vrsti dotikali sistema, ki naj osigura evrop-
ski mir. List pripominja, da je čehoslovški
zunanji minister Beneš proučeval s Seid-
youxem problem gospodarskega dogovora
med podonavskimi državami. Uresničitev
tega načrta bi gotovo uničila nemške nade
glede združenja Avstrije z Nemčijo. Ker je
Anglija odklonila ženevski protokol, sma-
trata čehoslovški in poljski zunanji mi-
nister, da se mora takoj začeti delo za
konsolidacijo mira.

Seja francoske zbornice

Odmev spomenice francoskih kardinalov
Zbornica bo izdala na narod poseben
proglas

PARIZ, 19. Jutri se bo vršila v zbornici
razprava o resoluciji poslanca Cazals. Re-
solucija je naperjena proti spomenici, ki so
jo pred kratkim objavili francoski kardi-
nali in nadškofi. Razprava o resoluciji po-
slanca Cazals bo trajala par dni. Udeležili
se je bodo številni govorniki in ministrski
predsednik Herriot. Zbornica namerava z
ozirom na spomenico kardinalov izdati na
narod poseben proglas.

Zaključitev šolske stavke v Alzaciji-
Lotaringiji

Strassburški škof bo vedno nasprotoval
sistemu interkonfesionalne šole

PARIZ, 19. Včeraj se je zaključila šolska
stavka v Alzaciji-Lotaringiji. V Kolmarju
se je udeležilo stavke komaj 10 odstotkov
učencev; v Strassburgu so se vrnili v šole
vsji gojenci. Poročevalcu lista »Journal«
je izjavil strassburški škof, da bo vedno na-
sprotoval sistemu interkonfesionalne šole.
Radi uvedbe interkonfesionalnega siste-
ma se bo pritožil na ministrski svet. Za-
ključil je, da ga je neprijetno dirnilo, ko
so pisali nekateri francoski listi, da na-
stopa proti zakonom; vendar je bila nje-
gova dolžnost, da kot francoski nastopi
proti uvedbi interkonfesionalnega sistema.

Seja poslanske zbornice

Poslanec Tinzi proti raznarodovanju v Soli — Odkrit odgovor naučnega ministra

RIM, 19. Na današnji seji poslanske
zbornice se je nadaljevala razprava o pro-
računu naučnega ministrstva. Poročevalec
on. Solmi je poudaril, da je država naka-
zala šoli toliko denarja, kolikor so jih
sploh dovoljevale njene finance. Naučnega
ministra čakajo naslednji problemi: pre-
ureditev šolskih poslopj, ureditev plač
srednješolskih profesorjev in pokojnih
ljudskošolskih učiteljev. Rešitev vseh teh
vprašanj je odvisna od državne blaginje.
Za poročevalcem se je oglašil k besedi
poslanec Tinzi, ki je razvil naslednjo
resolucijo: »Zbornica poziva vladu, da
vpelje v šolo zopet materinščino kot učni
jezik, v šolah tujerodnih manjšin.« Posla-
nec Tinzi izjavlja, da se mora vnovič po-
tegovati za uvedbo materinščine v šole
narodnih manjšin, ker so prišla krajina
dablastva — mesto, da bi ugodila pravičnim
zahtevam narodnih manjšin — delovati po
metodah in kriterijih, ki jim je cilj raznar-
dovanje. (Hrup, medklici.) Niti za verouk
ni bila vpeljana materinščina. Zatrli
sistem ne dovoljuje več niti zasebnih otro-
ških vrtcev, niti zasebnega pouka osebam,
ki niso dobro zapisane pri krajevnih
oblastih. (Hrup, medklici.) Italijanska
vlada naj dovoli prebivalstvu v Zgornjem
Poičju vsaj one državljanske pravice, ki
jih uživajo narodne manjšine v drugih
državah.

On. Bonardi, Bassi, Bettacchi, Salerno
in Savelli so nato razvijali vsak svojo re-
solucijo.

Naučni minister on. Fedele se zahvali
poročevalcu za izvrstno poročilo ter preide
h kritiki posameznih resolucij. Glede re-
solucije poslanca Tinzi pravi, da je ne
more sprejeti, ker ne more priznati v liji
drugačnega učnega jezika kakor italijanskega.
Ker je on. Tinzi omenil stroške vrtcev,
mora omeniti, da tvorijo ti vrtci čisto iz-
hod drugorodnim manjšinam, da uidejo ita-
lijanskim zakonom, česar seveda ni mogoče
dovoliti.

On. Maffi izjavi v imenu komunistov, da
je Gentilejeva reforma konservativna in
protiproletarska.

Zbornica je sprejela resolucijo poslanca
Marchija. Zbornica je vzela na znanje iz-
jave naučnega ministra, jih odobrila ter

no razpravo o verifikaciji v narodni skup-
ščini.

Tudi opozicija je imela danes iperman-
entna posvetovanja. Ugotovilo se je, da
narašča odpor proti nameravani absti-
nenci. Izvršil pa se bo demonstrativen
odhod opozicije iz narodne skupščine in
sicer s seje, na kateri bo potrjen sklep
verifikacijskega odbora glede razveljavlje-
nja mandatov. Opozicija pričakuje povrat-
ka člana Trumbića, ki se je odpeljal v
Zagreb, da se sestane z Radićem. Dok-
tor Trumbić je danes konferiral z Radićem.

Verifikacijski odbor je imel danes sejo,
na kateri je odobril poročilo za sejo na-
rodne skupščine, ki se bo vršila v soboto.

Razvite prapora akademike »Orjune«
v Ljubljani

LJUBLJANA, 19. (Izv.) Nocoj se je
vršilo v Narodnem domu razvite prapora
akademike kluba »Orjune« pod pokro-
vitelstvom ge. A. Mohoričeve. Razviteja se
je udeležil tudi predsednik direktorija dr.
Leontić, ki je prišel iz Splita.

Gibanje v čehoslovških rudnikih

Češki socialisti odklanjajo selerne stike
s komunisti

PRAGA, 19. Glasom poročil »Prager Pres-
se« postaja položaj v čehoslovških rudnikih
din za dnevom opasnejši radi agitacije komu-
nistov, ki skušajo zaneti spor med rudarji
in lastniki rudnikov. Zveza rudniških udru-
ženj se sestane po okriljem socialno-demo-
kratične stranke v soboto v Pragi, da prouči
položaj v rudnikih v svrhu pomirjenja delav-
cev. Medtem pa so ostravski komunisti ime-
novati akcijski odbor z nalogo, da predloži
zvezi rudarskih udruženj spomenico, ki opo-
zarja zvezo, da naj lastniki rudnikov zvišajo
delavske plače za 20-30 odstotkov. Socialni
demokrati odklanjajo selerne stike s komu-
nsti, ki hočejo pregovoriti delavstvo k
stavki.

Lord Curzon na smrtni postelji

LONDON, 19. Lord Curzon je nevarno
obolel. Njegovo stanje je brezupno.

Seja poslanske zbornice

Poslanec Tinzi proti raznarodovanju v Soli — Odkrit odgovor naučnega ministra

RIM, 19. Na današnji seji poslanske
zbornice se je nadaljevala razprava o pro-
računu naučnega ministrstva. Poročevalec
on. Solmi je poudaril, da je država naka-
zala šoli toliko denarja, kolikor so jih
sploh dovoljevale njene finance. Naučnega
ministra čakajo naslednji problemi: pre-
ureditev šolskih poslopj, ureditev plač
srednješolskih profesorjev in pokojnih
ljudskošolskih učiteljev. Rešitev vseh teh
vprašanj je odvisna od državne blaginje.
Za poročevalcem se je oglašil k besedi
poslanec Tinzi, ki je razvil naslednjo
resolucijo: »Zbornica poziva vladu, da
vpelje v šolo zopet materinščino kot učni
jezik, v šolah tujerodnih manjšin.« Posla-
nec Tinzi izjavlja, da se mora vnovič po-
tegovati za uvedbo materinščine v šole
narodnih manjšin, ker so prišla krajina
dablastva — mesto, da bi ugodila pravičnim
zahtevam narodnih manjšin — delovati po
metodah in kriterijih, ki jim je cilj raznar-
dovanje. (Hrup, medklici.) Niti za verouk
ni bila vpeljana materinščina. Zatrli
sistem ne dovoljuje več niti zasebnih otro-
ških vrtcev, niti zasebnega pouka osebam,
ki niso dobro zapisane pri krajevnih
oblastih. (Hrup, medklici.) Italijanska
vlada naj dovoli prebivalstvu v Zgornjem
Poičju vsaj one državljanske pravice, ki
jih uživajo narodne manjšine v drugih
državah.

On. Bonardi, Bassi, Bettacchi, Salerno
in Savelli so nato razvijali vsak svojo re-
solucijo.

Naučni minister on. Fedele se zahvali
poročevalcu za izvrstno poročilo ter preide
h kritiki posameznih resolucij. Glede re-
solucije poslanca Tinzi pravi, da je ne
more sprejeti, ker ne more priznati v liji
drugačnega učnega jezika kakor italijanskega.
Ker je on. Tinzi omenil stroške vrtcev,
mora omeniti, da tvorijo ti vrtci čisto iz-
hod drugorodnim manjšinam, da uidejo ita-
lijanskim zakonom, česar seveda ni mogoče
dovoliti.

On. Maffi izjavi v imenu komunistov, da
je Gentilejeva reforma konservativna in
protiproletarska.

Zbornica je sprejela resolucijo poslanca
Marchija. Zbornica je vzela na znanje iz-
jave naučnega ministra, jih odobrila ter

no razpravo o verifikaciji v narodni skup-
ščini.

Tudi opozicija je imela danes iperman-
entna posvetovanja. Ugotovilo se je, da
narašča odpor proti nameravani absti-
nenci. Izvršil pa se bo demonstrativen
odhod opozicije iz narodne skupščine in
sicer s seje, na kateri bo potrjen sklep
verifikacijskega odbora glede razveljavlje-
nja mandatov. Opozicija pričakuje povrat-
ka člana Trumbića, ki se je odpeljal v
Zagreb, da se sestane z Radićem. Dok-
tor Trumbić je danes konferiral z Radićem.

Verifikacijski odbor je imel danes sejo,
na kateri je odobril poročilo za sejo na-
rodne skupščine, ki se bo vršila v soboto.

Razvite prapora akademike »Orjune«
v Ljubljani

